

ייצור ושיווק בשר בקר בתשכ"ח

מחירי השוק לבקר, לסוגיו השונים, היו בתשכ"ח גבוהים במקצת מאשתקד, והם נעו בגבולות אלה:

ל"ק/ג בתשכ"ח	ל"ק/ג בתשכ"ז
עגלים	2.59
עגלות	2.45
פרות	2.12
בממוצע	2.65

החל מתשכ"ח הונהגה האחדה לשיטת השלמת המחירים לכל סוגי הבקר; אין עוד סוגי משנה, מחירי "רצפה" או "תקרה" והמועצה לייצור ושיווק הבקר משלמת את השלמת המחירים לכל ראש בקר באחוזים למחיר שמתקבל מהשוק. הסדר זה מפשט את ההתחשבויות עם הממ"שלה והייצרנים ועיקר חשיבותו בכך שהוא ממ"רין את הייצרנים להשיג תוצאות טובות בייצור ע"י מימשק יעיל ותקין.

מסיכום של שחיטת בקר בבתי-המטבחים בתשכ"ח למדים ש־83,139 ראשי הבקר שנשחטו בתשכ"ח סיפקו בש"ה 31,200 טונות בשר. על הפרטים השונים אפשר ללמוד מהטבלה הבאה.

כידוע, רב הוא חלקו של עדר החלב בהספקת בשר לאוכלוסיית הארץ; יש אומדים אותו חלק ב־80% ואף למעלה מזה, מכלל הספקת בשר בקר מתוצרת הארץ. הטבלה, המובאת להלן מפרטת את סוגי הבקר השונים שהוצאו לשחיטה בתשכ"ז ובתשכ"ח.

סוג הבקר	תשכ"ז	תשכ"ח
פרות ומבכירות	16,024	22,971
פרים ושוורים	29,660	36,956
בני בקר	14,134	15,396
בקר מקומי (ערבי)	4,870	7,816
סה"כ ייצור מקומי	64,688	83,139
בקר יבוא	—	198*
סה"כ ראשים	64,688	83,337
סה"כ טון-חי	24,897	31,238

את העליה בשהיטת פרות בתשכ"ח, כ־7000 ראש, יש לזקוף לתיכנון ייצור החלב והגבלתו. גדל בשיעור ניכר גם מספר ראשי הבקר המקומי (ערבי).

סוגי הבקר שהוצא לשחיטה	תשכ"ח				ממוצע לק"ג בסוג
	מספר	%	טון	משקל חי	
פרות ומבכירות	22,971	27.5	10,095	32.4	429
בני בקר נקבות	9,682	11.6	1,230	3.9	127
סה"כ פרות ועגלות	32,653	39.2	11,325	26.3	347
פרים ושוורים	36,956	44.5	17,323	55.5	469
בני בקר זכרים	5,714	6.9	1,280	4.1	224
סה"כ עגלים ושוורים	42,670	51.4	18,603	59.6	436
סה"כ בקר גזעי ומעורב	75,323	90.6	29,928	95.9	397
בקר מקומי (ערבי)	7,816	9.4	1,272	4.1	163
סה"כ בקר מייצור מקומי	83,139	100.0	31,200	100.0	375

* הכוונה ליבוא מיהודה, שומרון ורמת הגולן (198 ראשים במשקל חי 38 טון).

מחירי בשר בקר טרי וקפוא לצרכן ומחירי העופות בשנים תשכ"ה–תשכ"ח
(המקור — המדור לסקר וייעוץ של משרד החקלאות)

סוג הבשר שנים	תשכ"ה	תשכ"ו	תשכ"ז	תשכ"ח
בשר בקר טרי	8.54	9.60	9.52	9.69
בשר בקר קפוא	4.86	5.55	6.00	6.00
בשר עוף	3.31	3.41	3.39	3.94

השלמת מחירים לבקר

והחזר ייקור מספוא

המחירים הממוצעים המובטחים לשנת תשכ"ח היו (לאחר ביטול סוגי המשנה): לעגלים — 3.14 ל"י/ק"ג, לפרות — 2.30 ל"י/ק"ג ולעגלות — 2.60 ל"י/ק"ג. הממשלה השלימה את ההפרש בין המחיר הממוצע של המיכרו לבין המחיר הממוצע המובטח.

בשנת תשכ"ח שולמו כ-6,652,000 ל"י לייצר נים. מזה כ-3,815,000 ל"י עבור בקר שנמכר במיכרזים וכ-1,837,000 ל"י עבור בקר ששווק ע"י הקואופרטיבים. ההשלמה הממוצעת לראש בקר היתה בתשכ"ח כ-94 ל"י, לעגלים, בממוצע 100 ל"י; לפרות, בממוצע 95 ל"י ולעגלות, בממוצע 51 ל"י.

בחודשים 1.10.67–31.3.68 שולמו כ-1,164,000 ל"י כהחזר עבור ייקור המספוא לפי 8.09 אג' לק"ג חי. סכום זה התחלק: עבור בקר ששווק במיכרזים — כ-798,000 ל"י; ועבור בקר ששווק בקואופרטיבים — כ-366,000 ל"י.

תומצת מהחוברת "סקירה וסיכומים"

של המועצה לייצור ושיווק בשר ע"י

י. ע.

בתשכ"ה התבלטה ירידה במשקל הממוצע של סוגי הבקר; בפרות ומבכירות — כדי 14 ק"ג לראש, בפרים ושוורים — 8 ק"ג ובבקר מקומי — 16 ק"ג. אין אפשרות לעמוד על הסיבות לירידה זו.

אשר לשיווק בקר הבשר הרי אפשר לציין ששיעור השיווק המאורגן, במיכרזים ובקואופרטיבים (מרבק, צפינית), עמד בתשכ"ח על 90% מכלל הבקר שהוצא לשחיטה. חלקו של השיווק במיכרזים מהייצור הכללי בתשכ"ח היה כדי 54.6%.

צריכת בשר בקר בארץ

כאמור, סיפק הבקר שנשחט בבתי-המטבחיים (תשכ"ח) 31,200 טונות בשר משקל חי; בשחיטות מחוץ לבתי-המטבחיים נאמד המשקל החי של בשר בקר שסופק אותה שנה כ-4000 טונות. היוצא מזה שבס"ח סופק בשר מייצור מקומי כדי 35,200 טונות (חי) שחלקו בהספקת הבשר הכללית הסתכם כ-37%; שאר 63% של בשר בקר שנצרכו בתשכ"ח סופקו ע"י יבוא של בשר קפוא.

צריכת בשר בקר לנפש בשנה היתה 13.10 ק"ג; מזה — 4.58 ק"ג בשר טרי מתוצרת הארץ (34.8%) ו-8.52 ק"ג בשר קפוא (65.2%). בהזר דמנות זו מן הראוי לציין שבתשכ"ח צריכת בשר עוף לנפש הסתכמה ב-21.84 ק"ג.

מחירי בקר ובשר בשנת תשכ"ח

התנודות במחירי בקר חי ממוצרים לכל הסוגים בשנת תשכ"ח התחלקו כדלקמן: בחודשים אוקטובר–פברואר 1967/8 הם נעו בין 2.87 לבין 2.95 ל"י לק"ג, ובחודשים מרץ–ספטמבר 1968 בין 3.03 ל-3.25 ל"י לק"ג.

בהתאם לכך התחלקו גם התנודות של המחירים לבשר במישור הסיטונאי והקמעונאי:

המחירים לק"ג טבחה בבית-המטבחיים היו — בשר לצרכן בתקופת אוקטובר 67 — מרץ 68 9.50 ל"י לק"ג; אפריל–ספטמבר 68 — 9.80–9.98 ל"י לק"ג.